

Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *Cultura teologică românească. Scurtă prezentare istorică*, Ed. Basilica, București, 2011, 167 p., ISBN 642-283-900-192-0

Apărută cu binecuvântarea și cuvântul înainte al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel la Editura Basilica, lucrarea se distinge prin noutatea pe care o aduce în aprofundarea cunoașterii istoriei teologiei românești în raport cu contextul aferent prin sinteza și analiza culturii teologice începând cu actele martirice și daco-romanii (Sfântul Ioan Casian), continuând cu expunerea sistematică pe secole: VII-XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX și încheind cu secolul XXI. Structurată pe șapte capitole care, la rândul lor, conțin mai multe subcapitole, lucrarea evidențiază amănunțit aportul esențial al Bisericii Ortodoxe Române în planul cultural, literar și spiritual al poporului român de la etnogeneza lui și până astăzi prin contribuția: „primelor manuscrise slave la români” (p. 42), Ieromonahului Macarie, Neagoe Basarab, Patriarhul Nifon, diaconului Coresi, Atanasie Crimca, Mitropoliților: Teofil, Ștefan, Varlaam, Dosoftei, episcopului Mitrofan, Dimitrie Cantemir, Mitropoliților: Veniamin Costachi și Grigorie Dacăluș, Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna. Fiecare subcapitol inerent capitolului este structurat pe diferite teme tratând pentru perioada prezentată: manuscrise, literatura teologică, biblioteci și scoli teologice, traducători, presa bisericească, preocupări omiletice și cu profil muzical, aportul preoților și al episcopilor în segmentul literar și cel cultural. În totalitatea ei, de un real folos, lucrarea reliefează cum s-a dezvoltat procesul învățământului teologic (și a ortodoxiei românești) odată cu formarea poporului român (prin argumente, izvoare și mărturii), și totodată oferă contemporaneității puterea de convingere că la baza formării noastre ca stat se află un substrat creștin ortodox.

Drd. Silviu Ciută

Episcopul Melchisedec Ștefănescu, *Tratat despre cinstirea și închinarea icoanelor*, ediție îngrijită și note de Eugen Drăgoi, Ed. Partener Galați, 2010, 84 p. ISBN.978-973-1914-05-03

Lucrarea primului ierarh al Dunării de Jos, retipărită după mai bine de un secol, este și astăzi de mare actualitate misionară și pastorală. Argumentele biblice, patristice și doctrinare sunt aduse de ierarhul cărturar ca o dovadă a cinstirii sfințelor icoane în biserica creștină. Bogăția documentară este de mare valoare atât pentru preoți și teologi, cât și pentru credincioși, în argumentarea cinstirii sfințelor icoane. Cartea cuprinde trei capitole dintre care primul este mai substanțial (p. 11-69), iar celelalte două: *Icoanele făcătoare de minuni, cele mai renumite din România* (p. 70-72), *Cuvânt cu ocazia lăcrimării icoanei Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu în 1854, rostit în biserica Seminarului din Socola* (p. 73-84). Cea mai importantă parte a lucrării este în primul articol, în partea a doua, unde este prezentat modul practic al cinstirii sfințelor icoane în cadrul cultului Bisericii Ortodoxe.

Notițe bibliografice

xe. Spiritualitatea neamului românesc a fost puternic pătrunsă de evlavia cinstirii icoanelor ca un dialog personal a omului cu Dumnezeu și cu sfinții săi.

Pr. Dr. Mihai Roșu

George Enache, Adrian Nicolae Petru, *Despre curajul de a rosti: Episcopul Nicolae Popovici al Oradiei*, Ed. Partener, Galați, 2009, 167 p., ISBN 978-973-88713-7-3

Viața și activitatea ierarhului bihorean a fost mai puțin cunoscută în teologia românească de până la 1989. Lupta sa împotriva nedreptăților și a sistemului comunist, a făcut să cadă în dizgrația puterii politice, iar în 1950 să-l înlăture din fruntea Episcopiei Oradiei. Lucrarea celor doi autori prezintă viața plină de evenimente a episcopului Nicolae Popovici, care în 1948 era candidat la scaunul patriarhal al Bisericii Ortodoxe Române. După acest moment, acuzat că uneltește împotriva siguranței statului, *manifestându-se prin predici și cuvântări cu caracter șovin, fiind unul din cei ce așteaptă schimbarea regimului actual*. (p. 123), a fost exilat, în 1950, la Mănăstirea Cheia unde va rămâne până în 1960 la 20 octombrie, când va trece la cele veșnice la vârsta de 57 de ani. În 1992, trupul său va fi dus în catedrala episcopală din Oradea. Cartea prezintă documente denigratoare și calomnioase la adresa episcopului orădean, ce au fost luate din Arhivele CNSAS, ceea ce dă o valoare deosebită lucrării și scoate în evidență personalitatea și moralitatea unui ierarh martir al Bisericii Ortodoxe Române.

Pr. Dr. Mihai Roșu

Ana-Maria Rădulescu, *Clerici ortodocși în închisorile comuniste, Județul Dolj A-B*, Ed. Aius, Craiova, 2011, 347 p., ISBN 978-606-562-095-7

Cartea prezintă pătimirile a 43 de preoți, ale unor monahi, paraclisieri sau ale altor slujitori ai Bisericii, care s-au născut în județul Dolj sau au desfășurat cel puțin o parte din activitatea lor pe raza județului oltean. Sunt prezentate și biografiile a doi arhieri: Antim Angelescu (+1980), (vicar al Mitropoliei Olteniei 1943-1944 și episcop al Buzăului, 1944-1979) și Emilian Antal (loctiitor al Episcopiei Argeșului, 1941-1944, loctiitor al Mitropoliei Bucovinei de Sud, 1945-1948). Toți acești mărturisitori, ai dragostei de neam și de țară, au fost arestați, deportați, amendați, suspendați de la salarizare, obligați să-și mute domiciliul în altă zonă a țării. Erau vizate nu numai persoanele în cauză, ci și familiile acestora, încât măsurile coercitive ale sistemului comunist a generat adevărate drame familiale în rândul preoților mărturisitori. Autoarea prezintă și rolul Securității și a Departamentului Cultelor, prin care aceste instituții le aveau de supunere și control a clerului și a Bisericii. Documentele prezentate sunt adunate și sistematizate din Arhivele CNSAS, arhivele Mitropoliei Olteniei, arhivele personale și de familie a celor care au pătimit. Lucrarea oferă